

Basutbildning om IF, adhd och autism

Del 2 - Praktisk pedagogik

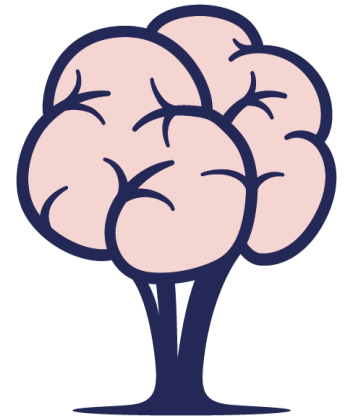
22-10-12

Kristin Backman och Elin Pettersson

info@npsupport.se

www.npsupport.se

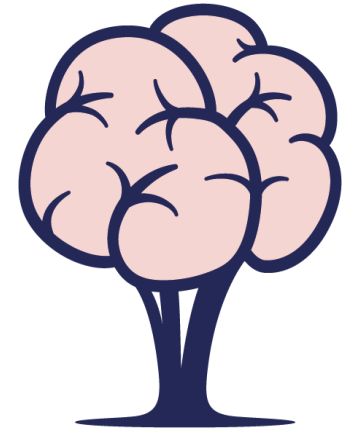
Del 2 Praktisk pedagogik

Innehåll

- Delaktighet i kartläggning
- Anpassad kommunikation
- Anpassningar i den fysiska miljön
- Kompensera och anpassa

Från teoretisk förståelse till praktisk pedagogik

Framgångsfaktorer

Grundkunskap om funktionsnedsättningen i kombination med
kunskap om den enskilda individen

OCH

Relationen mellan eleven/personen och dig som personal

Intellektuell funktionsnedsättning (IF)

Förstå och använda
information

Sortera ut viktig
information

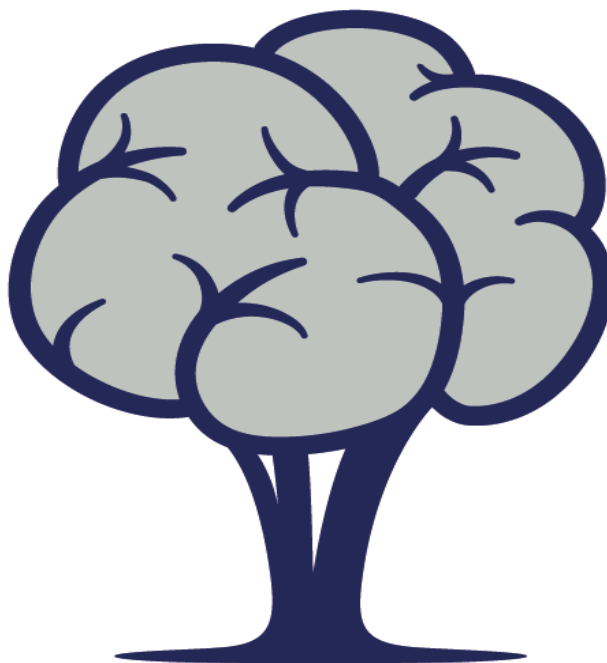
Lösa problem

Hålla saker i minnet

Kommunikation och
kontakten med andra

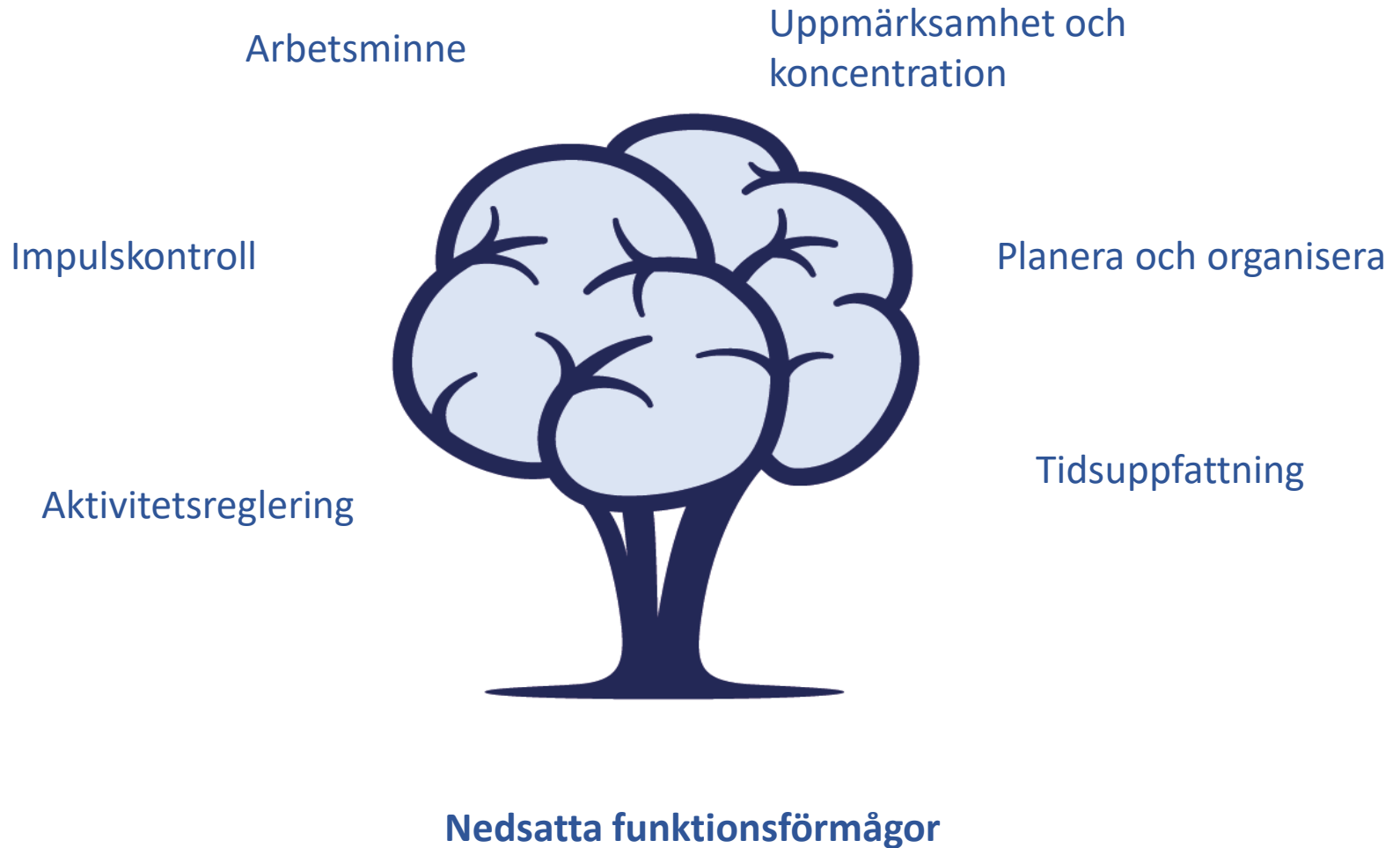
Komma ihåg, komma på,
komma igång

Hantera och förstå
tid och pengar

Nedsatta funktionsförmågor vid IF

ADHD/ADD

Autism

Automatisering

Flexibilitet

Planera och organisera

Föreställningsförmåga

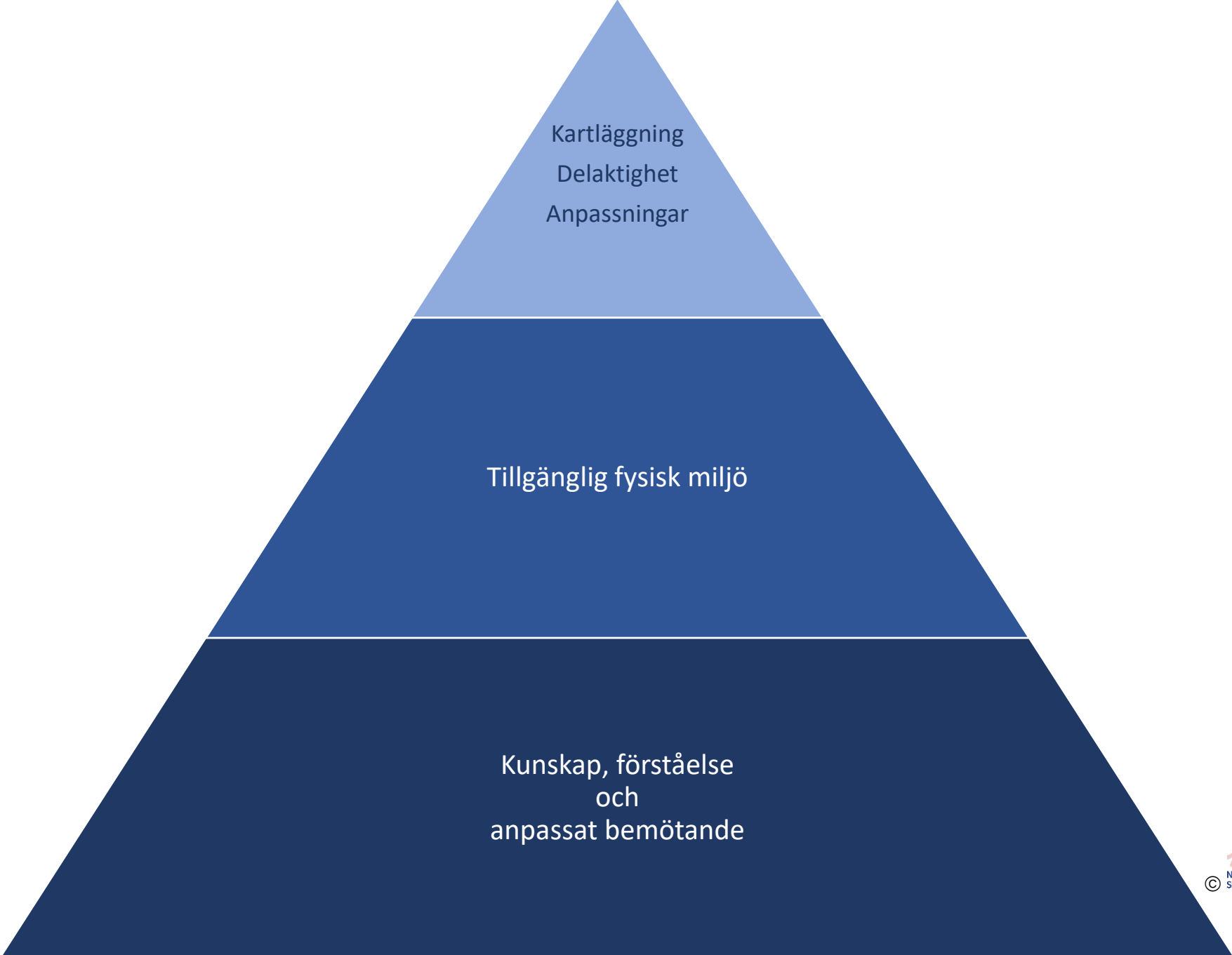
Ömsesidig social
kommunikation

Helhet och
sammanhang

Sinnesintryck

Nedsatta funktionsförmågor

Kartläggning
Delaktighet
Anpassningar

Tillgänglig fysisk miljö

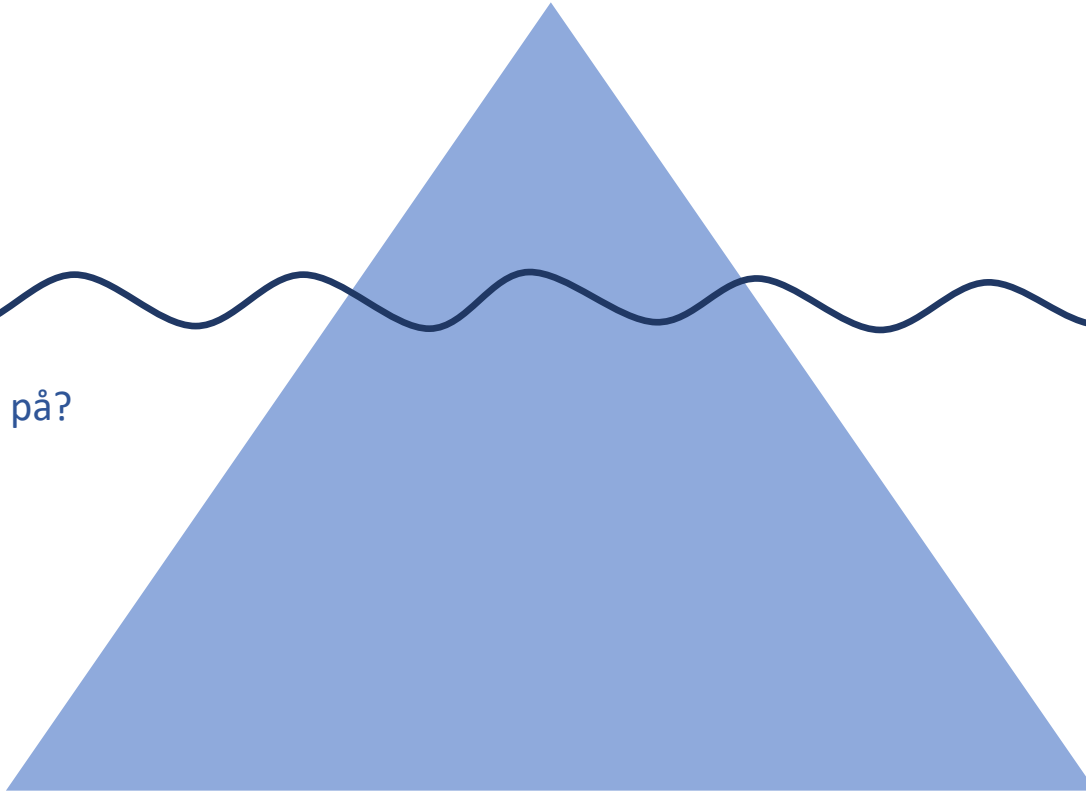
Kunskap, förståelse
och
anpassat bemötande

Delaktighet i kartläggning och samarbetsbaserad problemlösning

Viktigt att elevens/personens röst blir hörd

Vad är det vi ser?

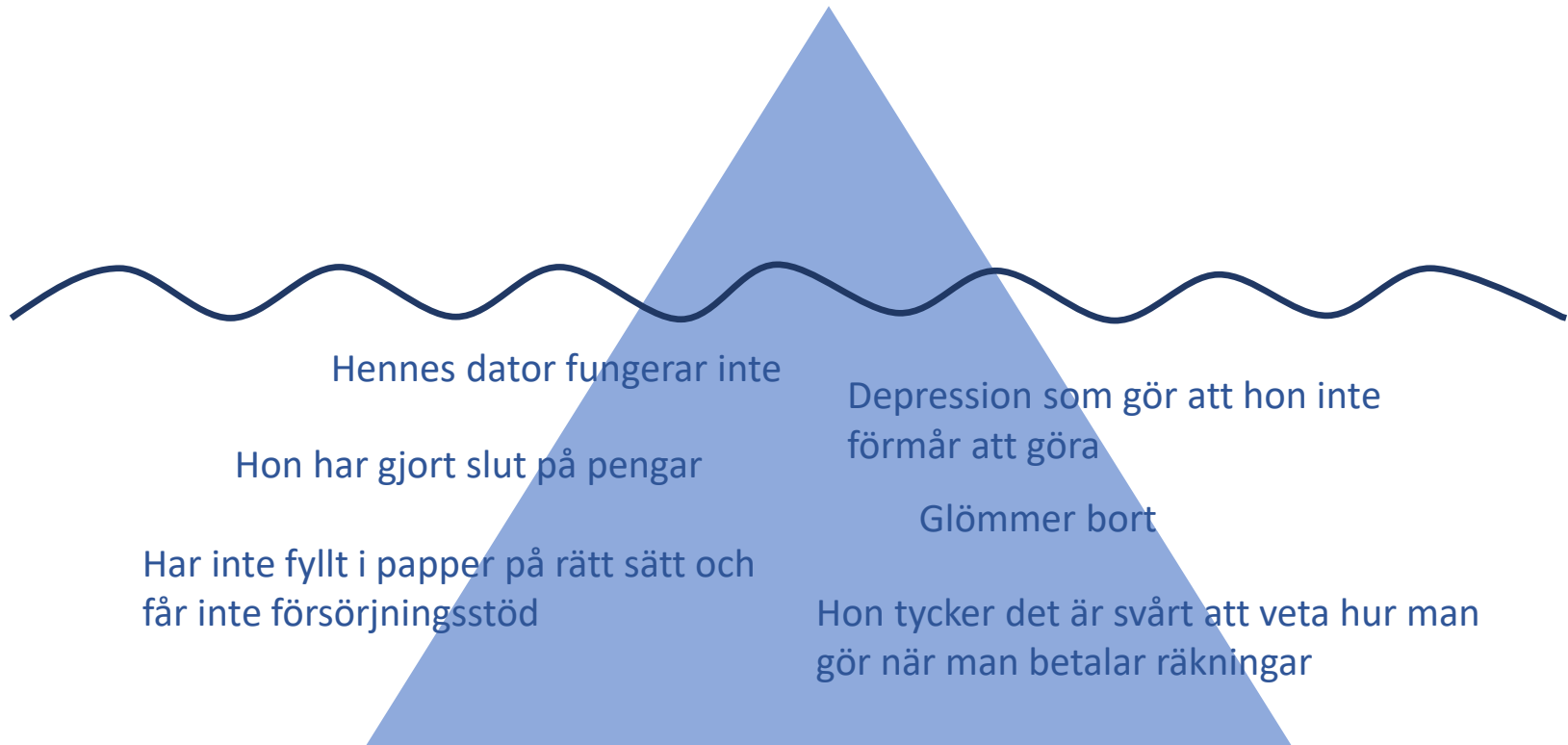
Vad kan det bero på?

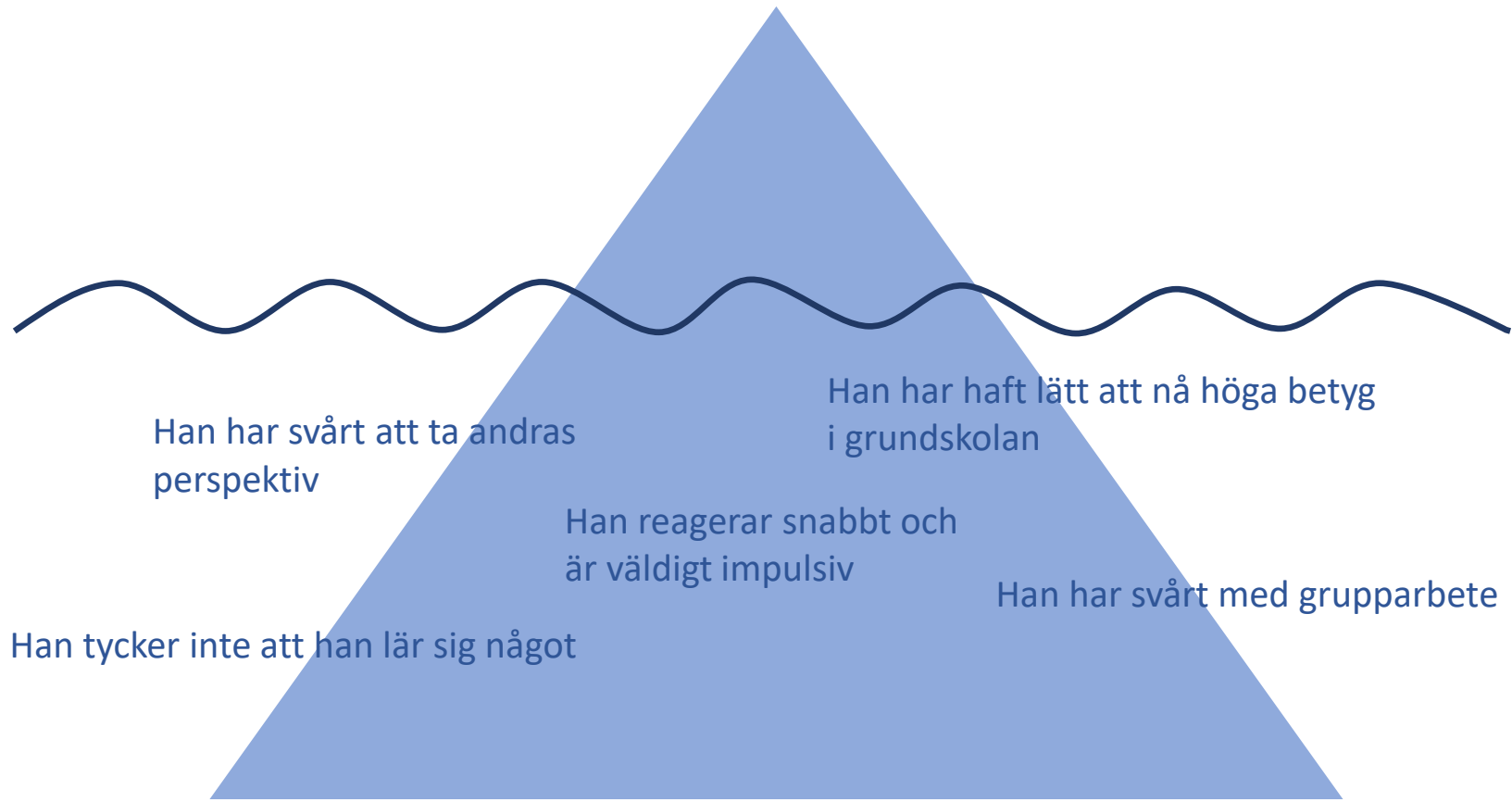
William kommer inte till sin praktikplats

Kim har inte betalat hyran på flera månader
och riskerar att bli vräkt

Calle lämnar ofta lektionen i frustration.
Han hamnar lätt i konflikt med både elever och lärare.

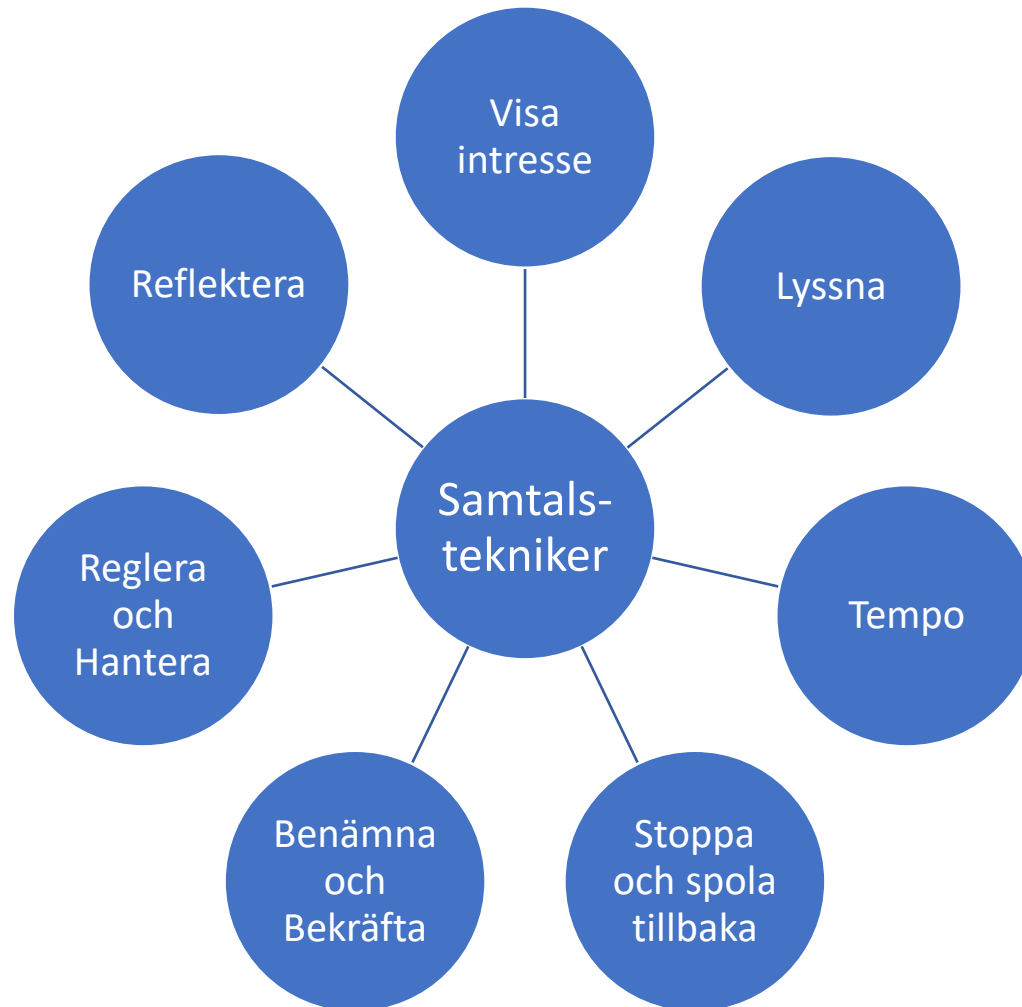

Anpassad kommunikation

Samtalstekniker och Samtalsverktyg

Samtalstekniker

Anpassad relationsskapande kommunikation

Samtalsverktyg

Anpassa visuellt för att kompensera
elevens/personens nedsatta funktionsförmågor

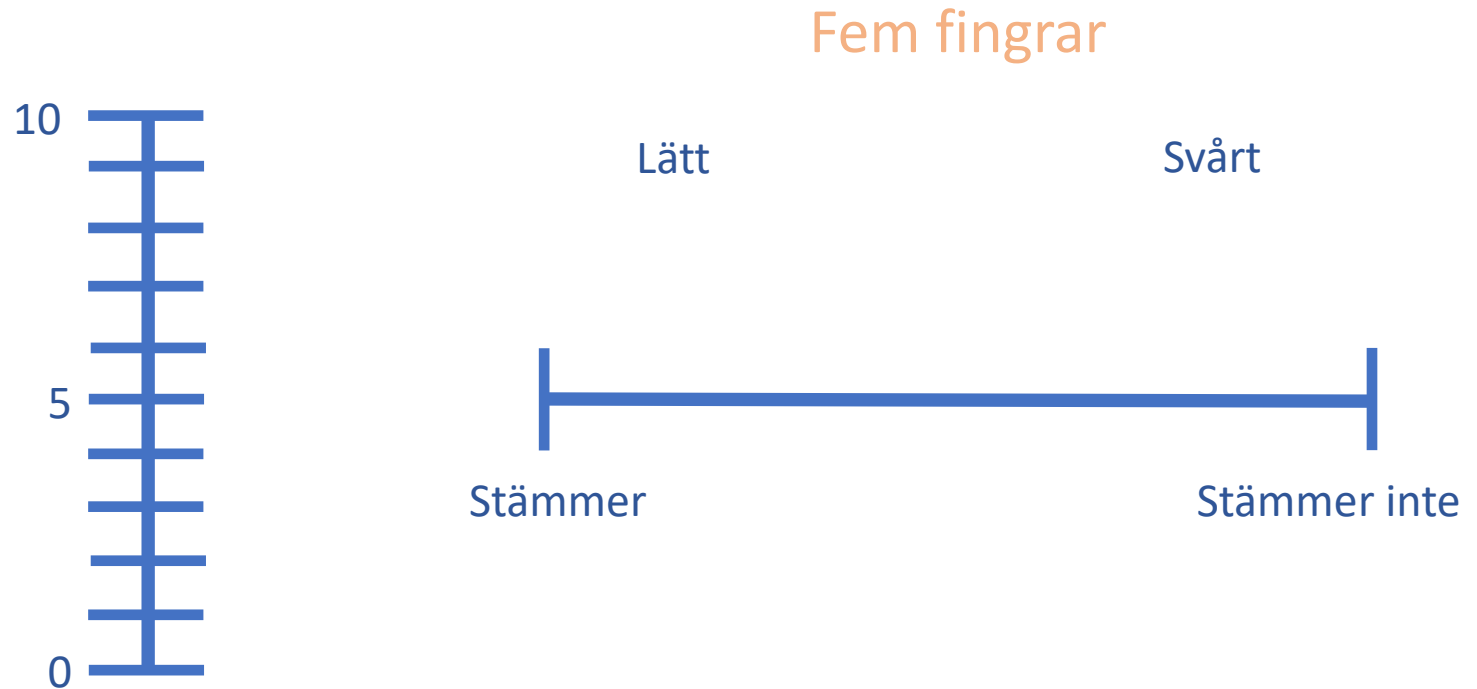
- Sammanhangsmarkera – Tydliggör varför ni träffas
- Påståendematerial
- Skalfrågor
- Plus- och minuslistor
- Mindmap
- Bildstöd
- Visualisera samtalet/Ritskissa

Påståenden

Vad stämmer för dig?

- ☐ Det är svårt att få pengarna att räcka hela månaden
- ☐ Det är svårt att ha koll på räkningarna
- ☐ Jag glömmer att betala räkningarna
- ☐ Det är svårt att förstå hur internetbanken fungerar
- ☐ Jag köper ofta saker jag ångrar
- ☐ Det är svårt att veta hur mycket pengar jag behöver till mat varje månad

Skalor

Definiera skalan: Bra/Dåligt, Kul/Tråkigt, Lätt/Svårt...

Några röster som blivit hörda

- Så här behöver jag ha det...

Jag behöver korta instruktioner.

Jag behöver hjälp att minnas instruktionen vi fick, genom att min lärare ger mig en enskild genomgång.

Jag behöver en påminnelse innan jag ska avsluta en aktivitet

Jag behöver förslag på vad jag kan göra på rasten

Jag behöver hjälp av en personal för att planera vad jag ska göra

Jag behöver förberedas på vad som ska hända

Om jag blir arg behöver jag gå iväg och lugna ner mig ett tag.
Det är bättre om vi pratar om det sen igen

Jag behöver hjälp att dela upp uppgiften i mindre delar och ta en sak i taget.

Jag behöver hjälp med att reda ut bråk med andra

Jag vill kunna se hur lång tid en aktivitet håller på

Jag behöver få feedback på det jag gjort

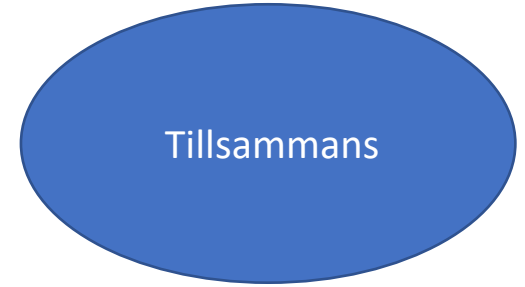
Samarbetsbaserad problemlösning

Försök **förstå** eleven/personen.
Lyssna utan att avbryta.

Sätt ord på hur du uppfattat
eleven/personen.
Stäm av med hen om du uppfattat
hen rätt?

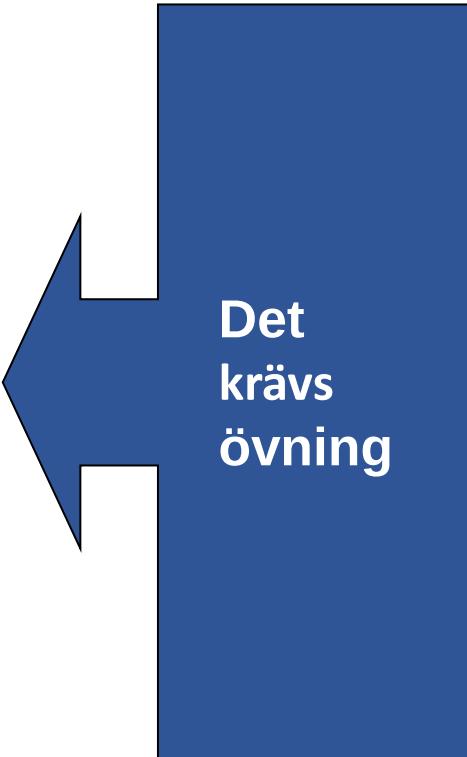

Har eleven/personen själv förslag
på lösning?
Hur kan ni lösa det **tillsammans**?

Anpassat bemötande

Ett lugnt och positivt bemötande
minskar stress.

Ett anpassat bemötande handlar om
förhållningssätt, om kommunikation,
om kroppsspråk, om fysiskt avstånd
och om känslöhantering.

**Det
krävs
övning**

Reagera lugnt och behärskat
Respektera en annorlunda ögonkontakt
Respektera det personliga utrymmet
och undvik beröring

Undvik att markera dig/Sätt dig ner

Lugna genom att prata lugnt

Undertexta

(om det är läge - sätt ord på det som händer, det du gör, känslor)

Backa

(och förbered handlingsplan för nästa tillfälle)

Byt personal

Vänta

Humor

Affektbefrielse
(byta fokus)

Konkreta avledningar

Anpassa den fysiska miljön

Allmänna utrymmen

- ☐ Karta över område och byggnader
- ☐ Tydligt märkta byggnader
- ☐ Tydligt märkta entréer
- ☐ Tydliga skyltar på samtliga klass-/rum
- ☐ Tydliga skyltar till expeditionen för skol-/ledning
- ☐ Använda färger/symboler som stöd för att hitta
- ☐ TV/anslagstavla/information som är uppdaterad och strukturerad
- ☐ Möblering efter behov
- ☐ Digitala klockor
- ☐ Tydliga namnskyltar
- ☐ Foto på personal

Rummet

- ❑ Ljud- och ljusabsorberande miljö
- ❑ Mild färgskala
- ❑ Skapa ordning
- ❑ Märka upp vart material finns
- ❑ Olika typer av sittmöbler
- ❑ Placering i rummet
- ❑ Fasta placeringar
- ❑ Skärmar
- ❑ Hörselskydd för alla
- ❑ Mindre rum

Matsalen

- ☐ Behovskost
- ☐ Syfte med måltiden
- ☐ Bilder på maten
- ☐ Tallrikar, bestick som inte "låter högt"
- ☐ Placering av tallrikar, bestick, glas
- ☐ Möjlighet att äta enskilt
- ☐ Fasta placeringar
- ☐ Undvika kösystem
- ☐ Ljudabsorberande miljö
- ☐ Planera lunchschemat för eleverna/personerna
- ☐ Personal som äter tillsammans med eleverna/personerna
- ☐ Gör maten "renare" - var sak för sig
- ☐ Dela av matsalen med växter/skärmar

Raster

- ❑ Syfte med rasten - socialt/återhämtning
- ❑ Möjlighet att sitta/ligga/stå/gå undan
- ❑ Möjlighet att prata med personal
- ❑ Möjlighet till lugn miljö både ute och inne
- ❑ Personal närvarande på rasten
- ❑ Organisera olika typer av aktiviteter
- ❑ Ge val på aktiviteter – Bildstöd
- ❑ Ge val på samtalsämnen – Bildstöd
- ❑ Följ upp/utvärdera hur rasten varit med exempelvis skala

Kompensera och anpassa

Skola
Gymnasium
Folkhögskola
Universitet

Hitta lösningar...spara energi... genom att skapa förutsägbarhet

- Förståeligt
- Hanterbart
- Meningsfullt

Tydliggörande pedagogikens frågor

Vad ska jag göra?

Varför ska jag
göra det?

Hur ska jag göra?

Med vem/vilka
ska jag vara?

Var ska jag vara?

När ska jag göra
det?

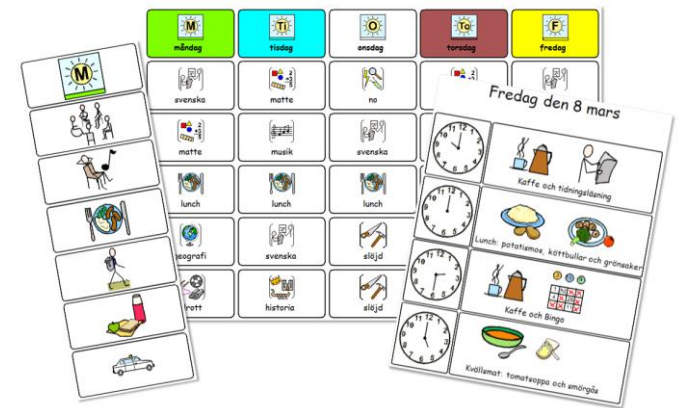
Hur länge ska jag
göra det?

Vad ska jag göra
sen?

Kalender och scheman

Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
08.00					
08.20	Svenska A	IV-val	Matte B	Mentor	Kemi A
08.40					
09.00					
09.20					
09.40	TMS			Webbdesign	Svenska A
10.00			TMS		
10.20					
10.40					
11.00	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch
11.20					
11.40					
12.00	Matte B	Engelska A		Engelska A	Matte B
12.20					
12.40					
13.00		Kemi A	Kemi A		Fysik A
13.20				Idrott	
13.40					
14.00		Fysik A	Fysik A		
14.20					
14.40					
15.00					
15.20					

Tydliggöra tiden

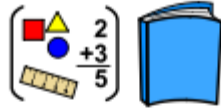

Vad ska jag göra sen?

- Förbered inför avslut/avbrott/övergångar
- Schema/bilder

Först	Sedan
 Träslöjd	 Rast

ATT GÖRA

Räkna sidan 10 i matteboken

Mät omkresten på figurerna på stencilen

Rita egna geometriska figurer

Stoppa ner matteläxan i ryggsäcken

KLART

Vad ska jag göra? Hur länge?

10	 Läsa i boken
5	 Rita
10	 Läsa i boken
15	 Rast inne

Kompensera och anpassa

Vården

Socialtjänst

Försäkringskassa

Arbetsförmedling

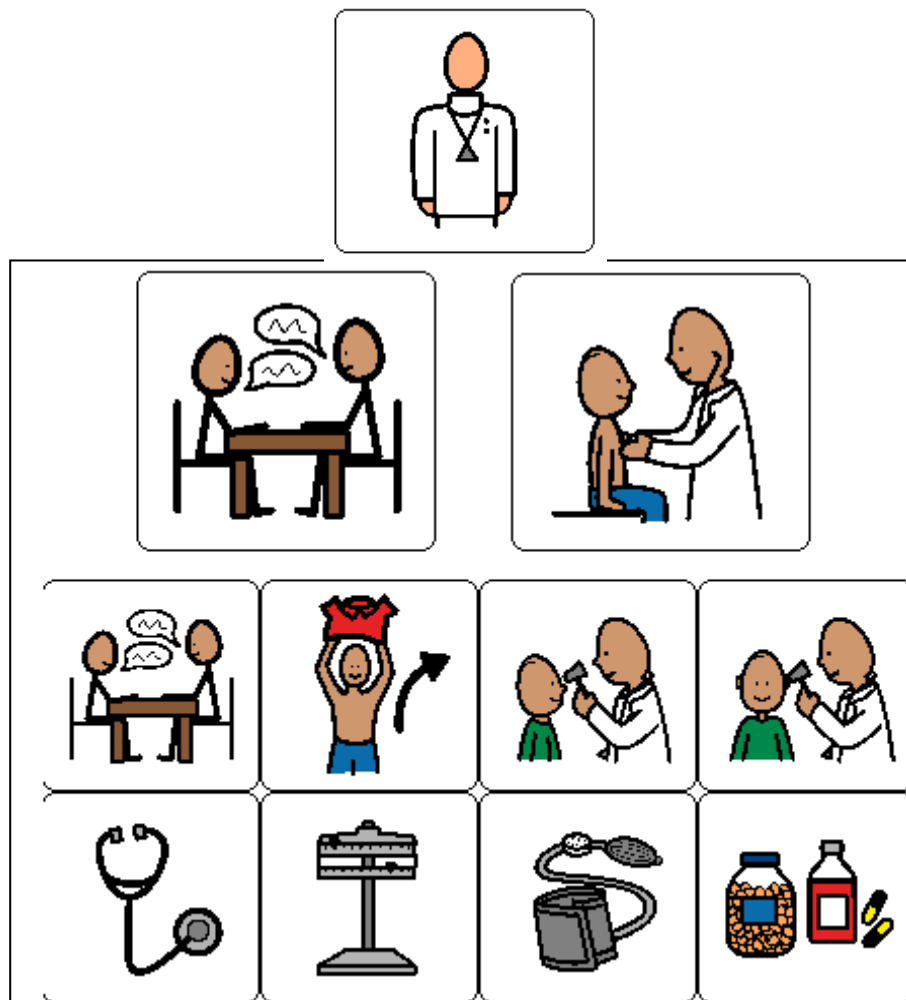
Boende

...andra verksamheter

Förberedelser

- ❑ Tidsbokning
- ❑ Påminnelse inför
- ❑ Undvik att ändra mötestider med kort varsel
- ❑ Kontinuitet – personal
- ❑ Rum: möblering, placering
- ❑ Transport, kollektivtrafik
- ❑ Hänsyn till dygnsrytm

Välkommen på läkarbesök – Vem? Vad? Varför?

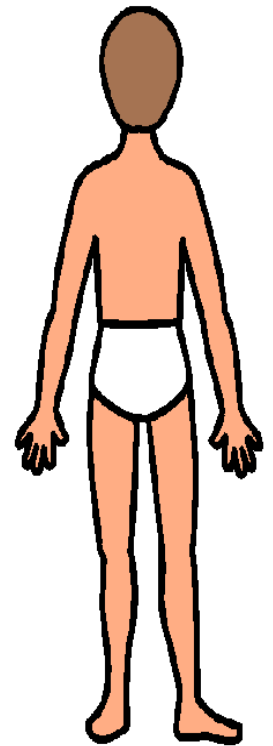
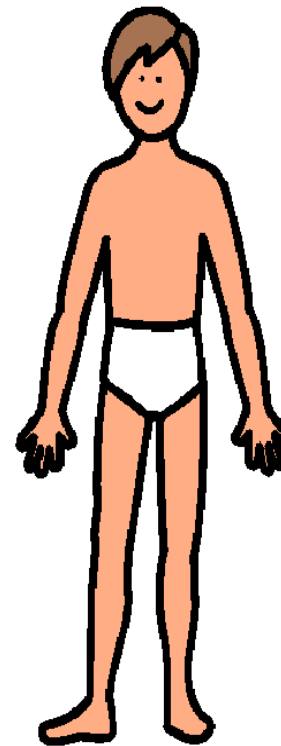

Har du ont?

Var någonstans?

Hur mycket?

En kom-ihåg-lapp från ditt besök

Besök på:

Datum:

Vem/Vilka var med?

Vi träffades för att:

Vi pratade om/bestämde:

☐ Nytt besök, datum.....

☐ Inget planerat besök

Kalender och scheman

Tydliggöra tiden

Skapa
förutsägbarhet
- Tydliggörande

Vad ska jag göra?

Varför ska jag
göra det?

Hur ska jag göra?

Med vem/vilka
ska jag vara?

Var ska jag vara?

När ska jag göra
det?

Hur länge ska jag
göra det?

Vad ska jag göra
sen?

2012 Maj	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Freitag	Lördag	Söndag
Mamma	Silviana 18			Packa 18			
Pappa		Abbasent			Stadig sov mickan		
Lina							
Elin	BANDY	TRÄNING	BANDY	TRÄNING	Disco på SOLAN	SIMSELA 1000	
Mat		Soppa	PASTAS BIO 18		TACOS	Niddig hos Jönsson 18	Utmatt 730
Övrigt							

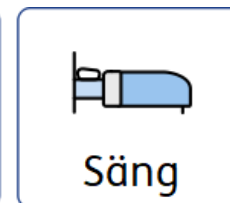

Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Freitag	Lördag	Söndag

2	3	4	5	6	7	8

Aktivitetsordning

Listor

"Att göra"

Tvätta

Dammsuga

Diska

Damma

Vattna blommor

Torka badkaret

Städa toaletten

Torka bordet

Listor

”Hur göra”

- ☐ Ta fram dammsugaren ur städsåpet
- ☐ Sätt sladden i eluttaget
- ☐ Sätt på dammsugaren
- ☐ Välj munstycket för golv
- ☐ Dammsug sovrut, vardagsrut, hall och kök.
- ☐ Välj munstycket f r mattor
- ☐ Dammsug mattan i sovrut, vardagsrut, hall och kök
- ☐ Ta loss munstycket och dammsug dammet som fastnat
- ☐ Stäng av dammsugaren
- ☐ Ställ in dammsugaren i st ds pet

Ett anpassat arbetssätt

Empatisk, lyhörd och prestigelös

Ha fokus på - *Tillsammans*

Underlägg 1

1	2	3	4	5	
väldigt dåligt	Dåligt	Sådär	Bra	väldigt bra	Ej aktuellt

Underlägg 2

Stämmer	Stämmer sådär	Stämmer

KLARA VARDAG
Manual

INTRESSEN

KVÄLL

Tiden räcker inte till för allt jag vill göra på kvällen

Det är svårt att komma i säng

Baka

Fotboll

Underlägg 2

Stämmer	Stämmer sådär	Stämmer inte								
Underlägg 1 <table border="1"> <thead> <tr> <th>1 Väldigt dåligt</th> <th>2 Dåligt</th> <th>3 Sådär</th> <th>4 Bra</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			1 Väldigt dåligt	2 Dåligt	3 Sådär	4 Bra				
1 Väldigt dåligt	2 Dåligt	3 Sådär	4 Bra							

KLARA VARDAG
Manual

KVÄLL OCH SÖMN

jag störs av ljud när jag ska sova

Det är svårt att lägga till mig i sängen när jag ska sova

MORGON

Jag känner mig ofta stressad på morgonen

Det är svårt att veta hur lång tid det tar att kläddes på på morgonen

EKONOMI

MORGON

STÄDNING

HYGIEN

STYRKOR

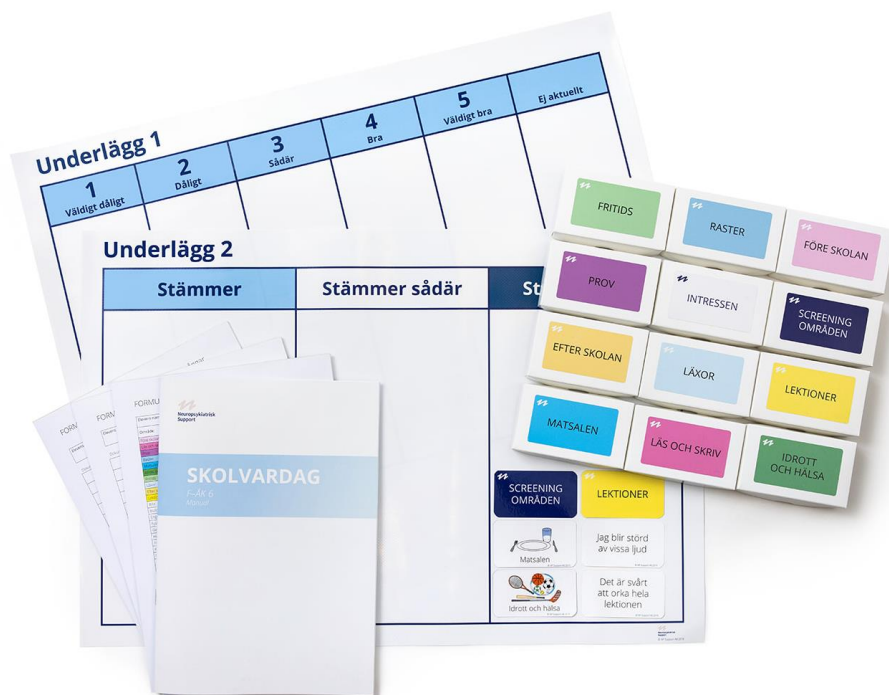
KVÄLL OCH SÖMN

OMRÅDEN SCREENING

KLÄDER OCH TVÄTT

MAT OCH MATINKÖP

**Neuropsykiatrisk
Support**

Tack för att ni lyssnat!

info@npsupport.se

Telefonnummer: 076-941 83 01

Hemsida: <http://www.npsupport.se>